

1. Wat is cultuur waard?

Namen sprekers:

- Quirijn van den Hoogen (zie presentatie)

Debat met een reactie op de onderzoeksresultaten:

- Luc Martens – Burgemeester Roeselaere – voorzitter VVSG
- Wouter De Ploey - McKinsey & Company
- Ann Laenen - Decaan LUCA Faculteit Kunsten KU Leuven

Moderator:

- Joris Vergeyle - Radio 1

Reactie op studie Waarde van cultuur

Wouter start zijn reactie op het onderzoek met een quote: *Wat goed is voor cultuur is ook goed voor stad en economie.*

Waar er geïnvesteerd wordt in cultuur, strijken ook bouwpromotoren neer. Investeren in cultuur brengt ook wat mee voor de samenleving. Kijk naar Antwerpen met het Modemuseum en Muhka (Zuid) en Red Star Line en MAS (Noord). Cultuur is investeren in sociale cohesie (+/- 172 culturen in Antwerpen).

Volgens Ann is het belang van de onmaat zeer belangrijk in de cultuurbeleving. Jonge mensen kiezen hun eigen weg in het aanbod van cultuur en kunstuitingen. Het is de taak van het onderwijs om de onmaat in cultuur/kunst te promoten en te duiden. Om leerlingen / studenten de juiste weg te tonen in het zoeken naar oplossingen. Deze vorm van creativiteit maakt deel uit van het onderwijs. Vanuit kunst kan er door het onderwijs een ander accent gelegd worden, is er een andere invalshoek mogelijk. Creativiteit moet in het onderwijs ingebakken zitten. De “goesting” ontstaat door iets dat je beleefd of ervaren hebt, iets waarvoor je gaat en kan niet goed of fout zijn!

Luc had bij het lezen van het rapport een déjà vu-gevoel en heeft de indruk niets nieuws gelezen te hebben. Dit onderzoek is eerder een soort van zelfverdediging – men voelt precies druk om zich te verantwoorden. Volgens hem is deze kramp tot zelfverdediging niet nodig. Creativiteit blijft en groeit zelfs ondanks beperkte (lokale) middelen. Daarnaast heeft hij wel het gevoel dat het lokale niveau meer wil inzetten op creativiteit. Gemeenten en steden blijven investeren in cultuur om het onverwachte om te zetten in creativiteit naar bijvoorbeeld kwetsbare doelgroepen. Ann ziet zeker kansen om in het kunstonderwijs in te zetten op bijvoorbeeld de zorgsector.

Rol van cultuur

Een minister moet zich duidelijk positioneren met respect voor het verleden en wat er in de toekomst moet gebeuren. Maar pas op de continuïteit mag niet verstikkend werken! We moeten voldoende ruimte laten voor creativiteit en experiment. We hebben vooral lef nodig om experiment tijd te geven. Je moet een experiment voldoende tijd geven om te ontwikkelen. Ook is het belangrijk dat er bij het experimenten rekening wordt gehouden met de noden van de maatschappij. Tevens is het ook fascinerend om de beleving van iemand op het platteland te vergelijken met iemand in een grootstad.

Een overheid moet vertrouwen stellen / hebben in de samenleving. Ze moet kansen geven zodat creativiteit zich kan ontplooiën / ontwikkelen.

Hoe gaat cultuur impact hebben op de belangrijkste maatschappelijke uitdagingen?

Wat is de ambitie van cultuur? Het is duidelijk dat we er in ieder geval niet zullen komen met enkel maar economische waarden. Cultuur heeft een impact op de samenleving en op de tijd die men heeft in een mensenleven.

Concluderend kunnen we stellen dat effecten van creativiteit en culturele experimenten moeilijk gemeten kunnen worden.

Volgens Luc kan het huidige cultuurbudget van de verschillende overheden het best op lokaal niveau besteed worden. Cultuur zou zo meer kans krijgen om zich te manifesteren en een ruim publiek te vinden. Dit door bijvoorbeeld creativiteit met een ander publiek in contact te brengen zoals psychiatrie, gehandicaptencentra ...

Zo kan cultuur de rol van motor van de samenleving opnemen.

De continuïteit van het cultuurbeleid mag niet nefast zijn voor de creativiteit. Een samenleving is immers continu in verandering. Het cultuurbeleid zou een visie op lange termijn moeten ontwikkelen en zou moeten loskomen van het politieke niveau. Een nieuwe minister kan enkel maar (nieuwe) accenten leggen.

TIP 1: laat politici eens meedraaien in het creatief proces van een kunstenaar. Om hen de onmaat te laten ervaren. Zo merk je dat als je enkel kijkt naar de werken in een tentoonstelling, je maar een deel begrijpt van wat de kunstenaar bedoelt. Door gidsen en een gesprek met de kunstenaar zal je meer begrijpen.

TIP 2: Cultuur, jeugd en onderwijs of Cultuur, gezin en welzijn zouden interessante posten zijn voor een nieuwe minister.